

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

12 quando Filia Renuntians dicatur dote co[n]tenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

de iis qui sunt sui vel alie, iur. §. si vero aduersus, de nupt. l. i. §. si quis, de Carbo. ed. l. i. §. Inianus, de li. agnoscent. P. nam de spuria si agamus, & ea dotata sit a præsuntio patre, ea nullo modo, etiam si exiguum haberet dotem, & quamuis non renuntiauerit, habet regressum ad bona paterna, tanquam minus dotata. Quamuis enim olim, dum permissus erat concubinatus, naturalis filia certa parte donanda esset ex bonis patris naturalis, *auth. licet. C. de natura. li. spuria* tamen nihil poterat petere, *auth. ex complexu. eo. nec hodie*: exceptis alimentis, quæ misericordia iuris pontificii ei concedit, *gl. per c. cum haberes, de eo qui dux. in matrimon. quam prius polluer. per adult.* Nec ideo tamen illis dos immensa constituiti debet, ne nimium eis deferamus, *in x. l. i. §. sius itaque, de naturalibus.* Et in hac specie res resoluit Arnold. Ferronus ad §. 14. de test. in consue. Burdeg. Veruntamen si spuria sit legitimata per subsequens matrimonium, eadem respondenda sunt, quæ in naturalibus & legitimis locum habent, *Bal. in leam quam. col. 8. & in l. cum acutissimi. §. ubi Pau. Castr. C. de fideicom. Chas. in §. 12. de successio. ad verb. tant qu'il y a filz. vers. intellige, etiam in consue. Burg.* Et hoc est igitur primum, quod axioma nostrum considerat in pacto valido eurationis, vt quæ eiurat, sit filia, id est naturalis & legitima. §. Secundo ¶ exigit, vt ea sit pubes. Quod Ancharaeus obseruat, *ex c. quamuis, de pact. in Sex.* quia, inquit, filia quæ paciscitur in eo capite datur nuptui, & impubes tamen non possit, *c. 1. de spons. impub.* Item pactum appositum est in dotis constitutione vel datione, dos autem non est nec censetur constituta, nisi sequatur matrimonium, *l. 4. §. 1. de pact. P. l. iure successum. & l. stipulationem, de iur. dot. P. l. si. C. de do. inter vir. & uxor.* & matrimonium contrahi nequit, nisi cum pubere, *ca. puberes, de despon. impub. ap. Greg. c. 1. eod. in 6. §. 1. de nup. apud Iustinian. l. minore, de ritu nup. P. Pubes femina anno 12. masculus 14. censetur, §. fin. quibus mod. iure. finitur, l. fin. quan. tutel. cura. esse desi.* ¶ Dehinc ¶ secundo, impuberes non possunt contrahere vel obligati, *l. pupillus, §. l. obligari, de actio. P. §. 1. de aut. tuto. l. in negotiis, de regu. iur. P. l. ianuis, §. si quid a pupillo, de actio. emt. cum siml. Sed neque minorum res sine iudiciali auctoritate distrahi possunt, *l. magis puto, §. non passim, de re. cor. qui sub tut. vel cur. sunt. P. 10. si. de pre. & aliuere min. C.* Et proinde in contractu impuberis, neque iuramentum robur addere potest: quia nec is iurare in sui præiudicium potest, nec peierare dicitur, quia sciens fallere non videtur, *l. qui iurasse, de iureiur. P. c. pueri, 2. q. 5. auth. sacramenta puberum, si aduer. vend. C.* Nec iuramentum eius iudicio constat, quod est vnum ex tribus requisitis in sumo iuramento, *c. essi. Christianus, de iure, c. animaduertendum, 22. q. 2. Heere. 4. auth. quod o. C. de nup.* Neque impubes erga Deum promisso voto obligatur, *l. 2. §. voto, de pollicito. c. 1. c. ad nostram, & c. nullus, de regulari. c. si quis laicus, 16. q. 1. 10. 20. q. 1. Sed & cum ætatis fragili consilio, in l. de minor. P. accedit fragile & debile sexus: nec enim consilium, *l. 2. ad senat. Velleian. C.* quod sæpe contra propria capit commoda mulier, *l. 4. C. de sponsal.* Et vt facilius est ad promittendum, ita facilius ad iurandum, *auth. si qua mulier, C. ad Senat. Velleian. l. doli mali, vers. d'uer. sum. de donatio. P.* ¶ Remanet ¶ tamen scrupulus Bartoli, si impubes se puberem esse iurauerit, antequam contrahat & renuntiet, & postea pactum iuret, num improbetur impuberis eiuratio. Panormitanus ratus est valere pactum & irrevocabile, *conf. 71. incip. in hac causa, vers. id his non obstantibus, vol. 1.* Ego tamen diuersam sequor sententiam, nec hoc iuramentum valere reor: quia pater ex dolo suo lucrari non debet, *l. ne ex dolo, de dol. P.* Dolo autem versatus videtur, qui exegerit iuramentum a filia quod maior esset, cum tamen ille cuius esset ætatis retus sciret, *argu. l. cum quis, §. codicillis, de leg. 3. in auth. de iurei. a mor. præsti. facti text. in l. cum pater, §. filius matrem, de leg. 3. ca. super eo, de renuntiat.* Item, quia impulit iurare, cum alter illa non esset contractura, *l. si quis cum alio, de verb. oblig. ¶ Nec ¶ me dimouent ab hac sententia leges, quæ puniunt minores qui se maiores dixerint, & quæ defendunt per eos gesta. tut. C. l. simi. se maio. dis.* Nam illæ locum habent quando minores decipiendi alterius causa se maiores dixerint: non autem si bona fide tales se putarent, vel si ipsi decipiuntur. Et ita iura deceptis non decipientibus subueniunt, *l. auxilium, de minor. l. 2. ad Velleia. P. l. 2. C. si aduers. del. Et falsæ confessiones non malitiose factæ, quæ naturalibus non conueniunt, non solent obesse, l. confessionibus, 14. §. l. si is cuius, 15. §. si de interr. actio. P. l. 1. C. de confess.* Deque ætate eius, qui se maiorem dicit, causa cognita præbandum est, *l. de ætate, de minor. 25. an. cum siml. ibi nota.* Et in hac causa mihi adest Paulus Iurifcon. dum vult, vt si curatores scientes minorem su-**

um esse infra 25. annum, post eius affirmationem quod esset maior, passi sint eum pecunias ei debitas accipere, & is eam consumserit tenentur & debentur hoc nomine conueniri, *Pau. in l. minor. 25. annis. l. 33. eo. P.* nec dolo caretis, qui sciens prudensque falsum iussit affirmari, *l. si quis affirmauerit, de dolo, in P. vt hic pater, qui ætatis filiz certus erat.*

Quando Filia renuntians dicatur dote contenta. Cap. 12.

- 1 Dote contenta quando dicatur filia renuntians. Et seq.
- 2 Dos semel constituta a patre filia, an minus ab eo possit, & num illam conferat fratribus.
- 3 Legitima filia dotata habentis regressum, computatur habita ratione patrimonii patris, quod erat tempore constitutionis dotis si excludatur pacto: non autem si statuto.
- 4 Dote contenta num dicatur, cui post pactum renuntiationis tantum dos tradita est? & si tantum promissa, aut non: & si non ex bonis patris data, aut non sufficienter, num. 5. 6. 7. 8. 9.

Tertio ¶ loco dicimus in axiome renuntiationis, filiam dote contentam renuntiare: quæ verba admovent, vt duo pependamus, videlicet dotem, & quod filia ea fuerit contenta. Nam præcipuum, quod hic videtur firmare eiurationem reliquorum bonorum, dos est, quam filia accipiens, veluti præcoci solutione legitima, quæ debetur tantum post mortem patris, *l. i. §. si impubes, de collat. bono. P.* beneficiū videtur accipere, & plus quam non debeat: plus enim petit, qui ante tempus petit, *§. plus autē, de actio. cap. 1. de plus peti. ap. Greg.* ¶ Citius ¶ quoque dotem accipiendo modicam, plus re accipit quam debeat tempore mortis. Potest enim pater, qui dotē dedit filiz postea labi facultatibus, & tamen non minuetur dos ei data: præterquā si summa clade repentinais affectus, reuerfa dote ad illum, alimentorum causa aliquantū minuat, *auth. quamuis, C. de rei uxor. adf.* Nec mortuo patre filia diminuto patrimonio patris, potest a fratribus cogi conferre dotē, si nolit succedere patri, *l. siuit questionis, de coll. bono. P. l. filia dotem, C. eo. Atq; statim dote accepta, & matrimonio collocata filia, incipit marito, non patri laborare & quærere, l. scit, de oper. libert. P.* Quam obrem, vt tradit Iacobus Butrigarius, in æstimanda legitima filiz, quando datur ei regressus aduersus pactum, non habetur ratio valoris patrimonii patris, ¶ est tempore mortis eius, sed ¶ erat tempore dotis constitutz, *Iaco. Butr. in l. pactum, C. de collat.* Quod & alii sequuntur, *Bal. in l. quāuis, C. de fideicom. Cuman. con. 188. D. sputat Ferro. in §. de test. a. in con. Burdeg.* ¶ Licet ¶ dissentiat Pau. Cast. con. 73. §. 20. l. 1. conf. citius tamen sententia præualebit, si filia dotata excludatur statuto, & non pacto: nam tunc habetur ratio patrimonii existentis tempore mortis patris, non dotis constitutz, *Chassa. ad §. 12. §. ad ver. ne retinenda point, vers. Sed aduerte, tit. des successions. in consue. Burg.* Proinde cum constituta dote, renuntiatione facta per filiam, periculum diminutionis facultatum patris non affiat dotem: æquum est, vt neq; incrementū facultatum eam augeat, sed lucrum cum periculo damni cōpensetur, *l. secundum naturam, de reg. iur.* Et ita dubius exitus lucri & damni tollit conuentionis omnē iniquitatem in l. si pater puella, *C. de inoffi. testa. l. de fideicommissio, C. de transf. l. 1. C. de pact. l. successione, 2. de iis que in fr. au. cred. C. l. si ea lege, C. de vstr. Ideoq; pactum quodcumq; in dotis traditione appositum, retinebitur, *l. legem quam dixisti, C. de pact. l. in traditionibus, eo. tit. P.* ¶ Sed ¶ vt illic hic quæstio, num per illa verba, dote contenta, & exigitur ad excludendum regressum post pactum dotem traditam fuisse. Et certe pugnant hic interpretes. Nam Bar. & Sal. in l. pact. quod doti, *C. de pact. Pet. Ancha. in c. quamuis, eod. in 6. arbitrantur*, si tempore pacti dos tradita non sit, non obligari filiam illa renuntiatione. Accedit, quod dotem non facit cautio, sed numeratio, *l. 1. C. de do. cau. non nu.* In contraria autem sententia sunt Imola & Geminianus, in *d. ca. quamuis, de pact. in 6. §. in l. qui superstitis, de acq. her. & in l. stipulatio hoc modo concepta, de ver. obi. P.* Refert omnium rationes Georgius Natha, & Geminianus, *ad c. quamuis, de pact. in sex.* Ego tamen existimauerim distinguendum esse num dos aliqua assignata sit filiz dum nuptui daretur, an nulla fuerit assignata. Quod si ea constituta seu assignata tunc fuerit, & illa ea contenta renuntiat, valeat renuntiatio, quamuis non fuerit tunc tradita. Quia habere videtur rem, qui habet actionem ad eam repetendam, *l. qui actionem, 15. de regul. iur. l. si quis vi, de acq. poss. l. rem in bonis, de acqu. ver. dom. l. bonorum §. in bonis, eod. l. remo videtur, §. de restitution. in integr. P.* ¶ Itaque ¶ & maior tueretur opinio in statuto, per quod filia dotata a patre nihil am-*

plus petere potest, & nisi quod per patris testamentum eilegatur pro dote, excludere filiam, etsi adhuc illa nupta non sit, & quamuis sine matrimonio esse non possit dos, *Bart. in l. Titio centum, §. Titio genero, de cond. & demonst. Chassa. ad §. 12. ad ver. uuantz. s. p. e. & mere, tit. des successions, in cons. Burg.* quia ex dotis assignatione facta in testamento, dotata videtur filia, cum & pater moriens designare eam in vxorem alii. ut testamento possit, *l. non est, de rit. nup. l. qui pupillam, ad l. l. de adult. Et statuti verba quæ excludunt filiam a patre dotatam a successione patris, intelliguntur verificata, quando pater actum dotandi exercuit, per *l. mulier, §. 1. de cond. insti. Ale. Imola. cons. 34. in 6. volu.* quamuis videatur contrarium respondisse Bartolus, *cons. 31.* Et cum illo resoluunt etiam Ancha. *cons. 132. Ludo. Ponta. cons. 133.* Sed prior sententiam sequitur Arnol. Ferro. *in §. 13. de testa. in consus. Burdeg.* dummodo inquit, de bonis patris per illum sit dotata, & illa non sit posthuma. Addit & *in §. 15. eius tit. ex text. illius §.* quod sicut dotata filia excluditur, ita & ea cui nondum dos soluta, si fuerit fides habita de pretio cum esset promissa a patre, cum dos promissa veræ dotis nomen retinere videatur, *argu. l. si pater, de dota. promissio. l. si mulier ita dotem, de iure dot. P. l. 1. de colla. dot. l. ad exactionem, C. de dot. promiss.**

¶ Quod si dos non fuerit assignata, non poterit dici dote contenta filia, quæ dorem non habet. Et non existentis nullæ dici possunt qualitates, *l. eius qui in pronuncia, de reb. credi.* Nec renuntiatio itaque valebit. Etenim dos succedit in locum legitimæ. *Io. Andr. in o. ex tenore, de for. comp. et. l. Pompon. Philadelphus, fam. l. ericij cum. P. l. quoniam nouella, de inoff. testam. C. ¶* Et quemadmodum ¶ ea tolli omnino non potest, sic nec renuntiatio: sub prætextu quod dote contenta sit. Et si fieret, accideret vt si quando maritus eius præmoreretur, illa indotata remaneret, & contra vtilitatem reipub. *l. 1. de in dot. P. l. 1. solu. mari. P. l. 2. de ind. vid. toll. C. esset innupta.* Sed & dos succedit in locum alimentorum præbendorum liberis, *l. quisquis §. 1. ad leg. l. de adul. C. Nemo autem futuris alimentis inconsulto prætore renuntiare potest, l. cum ii. de tranj. P. de alimentis, C. eo. etiam cum iuramento, c. cum quidam, de iureiur.* Succurrit, quod hæc renuntiatio nulla dote constituta, extorta a filia, arguit patris impietatem & quandam mentis alienationem: vt de patris exheredatione responsum est iniusta, *l. 2. §. 5. l. 1. l. mater decedens, §. de inoff. testam. P.* At non est consentiendum parentibus, iniuriam aduersus liberos suos inducentibus pacto vel testamento, *l. non est enim, 4. eo.* Et quemadmodum non licet patri exheredare iniuste filiam, nisi causa sufficiens sit & probata, §. aliud quoque capitulum. vt cum de appe. cog. ita non debet licere prætextu pacti vel iuramenti, immeritam ab omni parte hereditatis submouere. Neque mihi placet Imolæ perfugium, *Imo. ad d. quamuis,* dum ait valere iuramentum & renuntiationem successione etiam si filia nihil acceperit a patre: quia inquit, per tale iuramentum de non succedendo, non videtur renuntiatum iuri petendi dotem, vt in *l. fin. de dot. prom. nec iuri petendi alimenta.* Et proinde cum pactum hoc, vt ipse ait, non impediatur petitionem dotis vel alimentorum, non videtur esse contra bonos mores. Tum etiam, quod renuntiatum successioni non censetur renuntiatum legitimæ, *l. si quando, §. l. l. l. d. §. generaliter, C. de inoff. test.* Et filia exclusa a successione non censetur exclusa a dote: imo & poterit petere supplementum dotis exiguæ, secundum Cynum *in l. si non mortis, C. cod.* Si quidem istæ rationes non firman opinionem. Nam in correctis, verba non sunt mutanda: verba autem c. quamuis, de pact. quod corrigi *l. fin. de suis & legit. P. meminerunt.* quod dote contenta filia iurauerit & renuntiauerit hunc in modum, *Quamuis pactum patri factum a filia dum nuptus iradebatur, ut dote contenta nullum ad bona paterna regressum haberet, imo; robes lex civilis: si tamen iuramento non vine dolo præstato firmatum fuerit ab eadem, omnino seruari debebit. Cum non vigeat in aeterna salutis dispendium, nec redundet in alterius detrimentum.* Quamobrem verba debent aliquid operari, *l. si quando de leg. 1. vel expungi, l. 1. quod me cau. P.* Quid enim verbis opus est, cum ex illis nullus sequatur effectus, *l. si. C. de donat.* Maxime cum æquitas iuris pontificii in eo videatur pactum approbare, & iuramentum, quod filia per dorem contenta sit. Neq; fulciri potest sententia Imolæ, per *l. fin. de dot. promiss.* vbi officium paternum dicitur dorem constituere filia, vt & alibi docuerat Iurife. *in l. qui liberos de rit. nup. P.* Nam illa lex potest in contrariam partem potius retorqueri, ibi enim officium paternum dicitur, de suis bonis dotare filiam: & proinde sequitur, honeste patrem & sine fraude non posse hoc o-

mittere, sed cogendum volentem omittere, *ad qui liberos.* Atq; si dixerimus potest renuntiare successioni intestati patris, & non centri renuntiare dote: contrarium hoc est natura successione ab intestato, in qua continetur & legitima & dos, quia hæc omnia veniunt in collationem, *auth. ex testamento, C. de coll. Et si pius monuimus, ea non debent nisi post mortem patris, l. 1. §. si imuberi, de coll. bon. P.* Minus pro Imolæ dicit *l. si quando, §. illud, de inoff. test. C. Nam equidem pactum ibi de non agendo querela inofficiosa, non prohibet quo minus quis agere possit ad supplementum legitimæ. Sed id accidit, non quod legitima non contineatur sub renuntiatione, vt rarus est Imolæ, sed ex eo quod pactum nullum & inutile est. Ceterum, vt progrediamur ex verbis rursus, dote contenta, obseruamus, renuntiationem hanc fieri posse cum dos datur, & filia nubit, & nihilominus post nuptias cum dote contenta est, id est, quando post nuptias dos promissa soluitur, vel de ea fides habetur, his enim modis & dote contenta dicitur, *si tuetur Io. Monachus & de S. Gemina. in d. c. quamuis, de pact. ¶* Item ¶ dote contenta dicitur, quæ dorem accepit ex bonis patris: nam si pater filiam ex bonis propriis dotauerit, & ea hoc prætextu bonis patris renuntiauerit, illa summopere læta & decepta erit, & proinde absoluetur a iuramento, & restituetur in integrum, *disputat Georg. Natha. in d. c. quamuis, io. col. 7. l. mi.* Nulla enim dos dici potest, quæ donatio est, *l. cum multa, de don. ante nup. C. si ea a patre constituitur ex bonis filia: nemini enim res sua donari potest, l. nemo rem suam, in 1. §. 2. de verb. obi. P. §. si itaque, de actio.* Et præterea, iuramentum interpretationem recipit, ne quis ex eo immodice lædatur, *l. si libertus, in 1. §. de operis, de op. lib. P. c. veniens cu. quæto, de iureiur. ¶* Notat & Phil. Francus, quod quamuis renuntiatio fiat a filia dote contenta, ea si incongrue sit dotata, possit agere ad supplementum: etsi statutum disponat, quod filia dotata non succedat, *Phil. Fran. in d. c. a. quamuis, nu. 1. Bald. in l. fin. de do. prom. C. per tex. in l. si filia, 4. de leg. 1.* Quia nomen dotis intelligitur de congrua pro modo facultatum patris, & dignitate natalium viri, *l. quere, di. §. l. cum post 70. §. gener a facero, de iure dot. P. l. Titio centum §. Titio genero, de cond. insti.* Poterit itaque non obstante renuntiationis iuramento petere supplementum legitimæ: nisi expresse renuntiauerit legitimæ & eius supplemento, *Io. Francus, in d. c. quamuis, num. 9. per l. si quando, §. illud, & §. §. generaliter, C. de inoff. testam.**

De Personis, quibus fit renuntiatio successione per filiam dotatam. Cap. 13.

1. Filia renuntians successione dote accepta, an certior fieri debeat de effectu renuntiationis, & seq.
 2. Iuramentum non extenditur ad incognita, nisi ignorantia sit iuris.
 3. Renuntiat: bonorum paternorum facta a filia fratribus viuens patre non valet.
 4. Sed si sit factum mortuo patre, quando valeat, aut non valeat.
- ¶ Varto ¶ loco, in axiomate renuntiationis validæ successioneis patris, adiecit renuntiationem fieri patri: nam inde videbatur consistere tota vis improbationis per legem civilem, ex rationibus suo loco paulo ante traditis. Et proinde in hac renuntiatione queri potest: Num necessarium sit ante pactum & renuntiationem, pro eius efficacia, filiam certioram reddi de vi & effectu renuntiationis. Et hanc questionem mouet Geminianus, *in d. c. quamuis,* sed non resolut. At quidam existimant, prius certiorandam esse filiam. Quia, inquit Hostien. *in sum de fideiuss. §. & quis, & §. muliere,* iura quæ dicunt, quemlibet posse renuntiare iuri suo, siue his quæ pro se introducta sunt, interligi debent, quando fuit certioratus de præiudicio suo, *arg. 38. dist. 5. præterea sit, ut sine prohib. matr. debet, & cre. & c. in aut.* Firmari videtur idipsum, quod nemo remissile censetur quod sibi deberi ignorauerit, & de quo non præsumitur cogitasse, *l. fin. ad senat. Velleia. l. qui cum iuribus, §. final. & l. cum Aquiliana, de trans. in P. l. tres fratres, de pact. in P. facit l. mater decedens, de inoffici. testam. P. Defendant & Cynus in l. 2. de reb. credi. Cod. & Ioan. Andreas in addit. ad Spec. in §. 1. tit. de oblat. & solut. mulierem esse certificandam, etiam si interueniat iuramentum: quia iuramentum non extenditur ad incognita, *cap. veniens. de non numerata pecunia. Cod.* Contraria tamen verior est sententia, & valere renuntiationem, alioquin legitime factam, etiam si expresse non fuerit explicita res filia: quia verba formulæ renuntiationis, *renuntias bonis paternis, maternis, presentibus & futuris,* factis*